

رابطه‌ی کیفیت زندگی در مدرسه و ساختار کلاس درس بر اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه‌ی دوم

معصومه نظری^۱

سمیرا بیگلر^۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۱۱/۰۱ تاریخ چاپ: ۱۴۰۵/۰۳/۲۸

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی رابطه‌ی کیفیت زندگی در مدرسه و ساختار کلاس درس بر اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه‌ی دوم انجام شد. اشتیاق تحصیلی به وضعیت هیجانی، شناختی و رفتاری مثبت دانش‌آموز نسبت به تکالیف مدرسه اشاره دارد. روش تحقیق حاضر از نوع توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان مقطع متوسطه‌ی دوم شهر ساوه در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ است که با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌بندی شده انتخاب خواهند شد. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌های استاندارد کیفیت زندگی در مدرسه، ساختار کلاس درس (مانند میزان خودمختاری، حمایت اجتماعی، و نظم) و مقیاس اشتیاق تحصیلی گردآوری می‌شود. برای تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده خواهد شد. انتظار می‌رود یافته‌های این پژوهش نشان دهد که کیفیت زندگی بالاتر در مدرسه و ساختارهای کلاس درس حمایتی و خودمختار، با افزایش اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان مرتبط است. نتایج این تحقیق می‌تواند مبنایی برای بهبود عوامل محیطی و حمایتی در مدارس جهت ارتقای اشتیاق و انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان فراهم آورد.

واژگان کلیدی

کیفیت زندگی در مدرسه، ساختار کلاس درس، اشتیاق تحصیلی.

۱. رشته مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه، ساوه، ایران.

۲. رشته مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه، ساوه، ایران.

۱-مقدمه

دنای آموزش امروزی با چالش‌های متعددی روبروست که یکی از مهم‌ترین آن‌ها، حفظ و ارتقای اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان است. اشتیاق تحصیلی، که به معنای تعلق خاطر، مشارکت فعال و احساس لذت از فرآیند یادگیری است، نقشی بنیادین در موفقیت تحصیلی و شکوفایی استعدادهای دانش‌آموزان ایفا می‌کند. با این حال، شاهد آن هستیم که بسیاری از دانش‌آموزان، به‌ویژه در مقطع حساس متوسطه دوم، با افت انگیزه و بی‌تفاوتی نسبت به درس و مدرسه مواجه می‌شوند. در این میان، دو عامل کلیدی می‌توانند به طور قابل توجهی بر سطح اشتیاق تحصیلی تأثیر بگذارند: "کیفیت زندگی در مدرسه" و "ساختار کلاس درس". کیفیت زندگی در مدرسه، مجموعه‌ای از ادراکات دانش‌آموزان از محیط مدرسه، روابط با همسالان و معلمان، احساس امنیت، تعلق خاطر و رضایت کلی از تجربیات مدرسه‌ای را در بر می‌گیرد. از سوی دیگر، ساختار کلاس درس، شامل نحوه‌ی سازماندهی فعالیت‌ها، میزان استقلال و خودمختاری دانش‌آموزان، حمایت اجتماعی که از سوی معلم دریافت می‌کنند و نظم و انضباط حاکم بر کلاس است. این پژوهش بر آن است تا به بررسی دقیق رابطه‌ی این دو مؤلفه با اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم بپردازد و درک عمیق‌تری از چگونگی تأثیرگذاری محیط مدرسه و کلاس بر دل‌مشغولی و انگیزه‌ی تحصیلی آنان به دست آورد.

۲- مبانی و مفاهیم

۱-۲ اشتیاق تحصیلی

اشتیاق تحصیلی ۱ به عنوان یکی از ارکان اصلی موفقیت تحصیلی و بهزیستی دانش‌آموزان شناخته می‌شود. این مفهوم فراتر از صرف حضور فیزیکی در کلاس درس است و شامل ابعاد رفتاری، هیجانی و شناختی می‌شود (فردریک^۲ و همکاران، ۲۰۰۴).

اشتیاق رفتاری به مشارکت فعال دانش‌آموز در فعالیت‌های کلاسی، رعایت قوانین و مقررات، و تلاش برای انجام تکالیف اشاره دارد. اشتیاق هیجانی، احساس تعلق خاطر، علاقه و لذت بردن از فرآیند یادگیری و محیط مدرسه را در بر می‌گیرد. همچنین، اشتیاق شناختی به سرمایه‌گذاری ذهنی دانش‌آموز در یادگیری، تلاش برای درک عمیق مطالب و استفاده از راهبردهای یادگیری مؤثر مربوط می‌شود (اسکینر و پیکانسکی^۳، ۲۰۰۱).

افت اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم، دوره‌ای که با تغییرات جسمی، روانی و اجتماعی قابل توجهی همراه است، می‌تواند پیامدهای منفی گسترده‌ای از جمله کاهش عملکرد تحصیلی، افزایش ترک تحصیل و مشکلات رفتاری داشته باشد (ریسچالی و کریستنسون^۴، ۲۰۱۲). از این رو، شناسایی عوامل مؤثر بر اشتیاق تحصیلی و تلاش برای تقویت آن، امری ضروری است.

۲-۲ کیفیت زندگی در مدرسه ۵

کیفیت زندگی در مدرسه، ادراک دانش‌آموزان از تجربیات خود در محیط مدرسه است و شامل جنبه‌های مختلفی از جمله روابط مثبت با همسالان و معلمان، احساس امنیت، تعلق خاطر به مدرسه، فرصت‌های مشارکت در فعالیت‌های مدرسه

¹ Academic Engagement

² Fredricks

³ Skinner & Piekanski

⁴ Reschly & Christenson

⁵ School Well-being

و رضایت کلی از محیط آموزشی می‌شود (تامسن^۶، ۲۰۱۱). بر اساس نظریه خودتعیین‌گری^۷، که بر نیازهای روانی اساسی انسان برای رشد و بهزیستی تأکید دارد، احساس تعلق^۸، شایستگی^۹ و خودمختاری^{۱۰} عوامل کلیدی در ارتقای بهزیستی روانی افراد محسوب می‌شوند (رایان و دسی^{۱۱}، ۲۰۰۰). در محیط مدرسه، کیفیت زندگی مطلوب زمانی تحقق می‌یابد که دانش‌آموزان احساس کنند توسط معلمان و همسالان خود مورد حمایت قرار می‌گیرند (تعلق)، توانایی‌هایشان مورد تأیید قرار گرفته و فرصت‌هایی برای رشد و پیشرفت دارند (شایستگی)، و قادر به انتخاب و ابراز نظر در فعالیت‌های آموزشی و فوق برنامه هستند (خودمختاری).

کیفیت زندگی در مدرسه ارتباط تنگاتنگی با اشتیاق تحصیلی دارد. دانش‌آموزانی که در مدرسه‌ای با کیفیت زندگی بالا تحصیل می‌کنند، معمولاً احساس تعلق بیشتری به مدرسه دارند، از محیط مدرسه لذت می‌برند و با انگیزه بیشتری در فعالیت‌های آموزشی مشارکت می‌کنند (سامی و مهدی^{۱۲}، ۲۰۲۱). وجود روابط حمایتی بین دانش‌آموزان و معلمان، ایجاد فضایی امن و پذیرا، و فراهم کردن فرصت‌هایی برای تعاملات مثبت با همسالان، همگی به افزایش اشتیاق هیجانی و رفتاری دانش‌آموزان کمک می‌کنند. زمانی که دانش‌آموزان احساس کنند صدایشان شنیده می‌شود و نظراتشان ارزشمند است، احتمال بیشتری دارد که در فرآیند یادگیری مشارکت فعال داشته باشند و از نظر شناختی نیز درگیر مطالب درسی شوند (بتیستیک^{۱۳} و همکاران، ۲۰۰۷).

۳-۲ ساختار کلاس درس ۱۴

ساختار کلاس درس به چیدمان، سازماندهی و شیوه‌ی مدیریت فعالیت‌ها، روابط و منابع در کلاس درس اشاره دارد. این مفهوم شامل مؤلفه‌هایی مانند شیوه‌های تدریس، میزان استقلال و خودمختاری دانش‌آموزان، نحوه گروه‌بندی دانش‌آموزان، قوانین و انتظارات کلاسی، و حمایت اجتماعی معلم می‌شود (اورتسون و وینستین^{۱۵}، ۲۰۰۶). ساختار کلاس درس می‌تواند به دو دسته کلی ساختارهای حمایتی و ساختارهای کنترلی تقسیم شود. ساختارهای حمایتی، آن‌هایی هستند که بر ارتقای خودمختاری، مشارکت فعال، و روابط مثبت تمرکز دارند. در مقابل، ساختارهای کنترلی بیشتر بر پیروی از دستورالعمل‌ها، انطباق با انتظارات معلم و کاهش عدم قطعیت تأکید می‌کنند (رایان^{۱۶} و همکاران، ۱۹۹۷).

تأثیر ساختار کلاس درس بر اشتیاق تحصیلی از طریق نظریه خودتعیین‌گری به خوبی تبیین می‌شود. زمانی که ساختار کلاس درس به گونه‌ای طراحی می‌شود که خودمختاری دانش‌آموزان را ارتقا دهد (مثلاً از طریق ارائه انتخاب در مورد موضوعات یا روش‌های یادگیری)، احساس شایستگی آنان تقویت شود (مثلاً با ارائه بازخوردهای سازنده و مناسب)، و احساس تعلق آنان افزایش یابد (مثلاً از طریق تشویق به همکاری و حمایت متقابل)، اشتیاق تحصیلی آنان به طور قابل توجهی افزایش می‌یابد (فورر و اسکینر^{۱۷}، ۲۰۰۳). برعکس، کلاس‌هایی که ساختار خشک و کنترلی دارند، با تأکید بر

⁶ Thomsen

⁷ Self-Determination Theory

⁸ Relatedness

⁹ Competence

¹⁰ Autonomy

¹¹ Ryan & Deci

¹² Samy & Mahdy

¹³ Battistich

¹⁴ Classroom Structure

¹⁵ Evertson & Weinstein

¹⁶ Ryan

¹⁷ Furrer & Skinner

اطاعت محض و عدم توجه به نیازهای فردی دانش آموزان، می توانند منجر به کاهش انگیزه، اضطراب و احساس بیگانگی از فرآیند یادگیری شوند (جانگ^{۱۸} و همکاران، ۲۰۰۹).

ارتباط بین ساختار کلاس درس و اشتیاق تحصیلی را می توان در الگوهای مختلف تدریس مشاهده کرد. برای مثال، روش های تدریس فعال و دانش آموزمحور که فرصت هایی برای پرسشگری، حل مسئله و همکاری فراهم می کنند، معمولاً با سطوح بالاتری از اشتیاق رفتاری، هیجانی و شناختی همراه هستند (بلومنفلد^{۱۹} و همکاران، ۱۹۹۱). همچنین، انتظارات روشن و سازگار معلم، همراه با ارائه حمایت های لازم برای دستیابی به آن انتظارات، به ایجاد حس ثبات و امنیت در کلاس کمک کرده و زمینه را برای اشتیاق بیشتر فراهم می سازد (اورتسون^{۲۰}، ۱۹۸۰).

۴-۲ ارتباط کیفیت زندگی در مدرسه و ساختار کلاس درس با اشتیاق تحصیلی

همانطور که اشاره شد، کیفیت زندگی در مدرسه و ساختار کلاس درس دو جنبه ی به هم پیوسته از محیط یادگیری دانش آموزان هستند که به طور متقابل بر اشتیاق تحصیلی تأثیر می گذارند. ساختار کلاس درس، به عنوان یکی از اجزای اصلی تعیین کننده ی تجربه ی دانش آموز در مدرسه، نقشی اساسی در شکل دهی به کیفیت کلی زندگی او در محیط آموزشی ایفا می کند. یک ساختار کلاسی حمایتی و دانش آموزمحور، که در آن نیازهای روانی اساسی دانش آموزان (خودمختاری، شایستگی، تعلق) برآورده می شود، به طور طبیعی منجر به کیفیت زندگی بالاتر در مدرسه خواهد شد (ریو^{۲۱}، ۲۰۰۹).

به عبارت دیگر، کیفیت زندگی در مدرسه را می توان نتیجه ی مجموع تجربه های دانش آموز در کلاس و مدرسه دانست که ساختار کلاس درس بخش مهمی از این تجربه را تشکیل می دهد. دانش آموزی که در کلاسی با معلمی حامی، فعالیت های جذاب و فرصت هایی برای مشارکت فعال و خودگردان حضور دارد، احتمالاً احساس تعلق، امنیت و انگیزه بیشتری نسبت به همسالان خود در کلاس هایی با ساختار خشک و معلم محور خواهد داشت. این احساسات مثبت و تجربه های یادگیری معنادار، به نوبه خود، به افزایش اشتیاق تحصیلی در ابعاد مختلف آن منجر می شود. مطالعات نشان داده اند که متغیرهایی مانند حمایت اجتماعی معلم (که جزئی از ساختار حمایتی کلاس درس است) و روابط مثبت با همسالان (که بخشی از کیفیت زندگی در مدرسه است)، به طور مستقیم با اشتیاق تحصیلی دانش آموزان ارتباط مثبت دارند (روردا^{۲۲} و همکاران، ۲۰۰۹). همچنین، احساس عاملیت و کنترل بر یادگیری (مرتبط با خودمختاری در ساختار کلاس درس) با افزایش درگیری شناختی و رفتاری دانش آموزان در فعالیت های آموزشی مرتبط است (ویگفیلد^{۲۳}، ۲۰۰۲). در نهایت، درک دانش آموز از محیط مدرسه به عنوان مکانی امن، حمایتی و فرصت دهنده، که تا حد زیادی تحت تأثیر چگونگی ساختار بندی کلاس درس توسط معلم است، می تواند اشتیاق پایدار او را به یادگیری تضمین کند.

¹⁸ Jang

¹⁹ Blumenfeld

²⁰ Evertson

²¹ Reeve

²² Roorda

²³ Wigfield

۳- تعاریف نظری

۳-۱ کیفیت زندگی در مدرسه: ۲۴ این مفهوم به تجربه‌ی کلی دانش‌آموزان از محیط مدرسه و رضایت آن‌ها از جنبه‌های مختلف زندگی تحصیلی اشاره دارد. کیفیت زندگی در مدرسه فقط به موفقیت تحصیلی محدود نمی‌شود، بلکه شامل احساس تعلق، امنیت، روابط مثبت با همسالان و معلمان، و فرصت‌های رشد شخصی و اجتماعی در محیط مدرسه هم می‌شود. یک مدرسه با کیفیت زندگی بالا، محیطی رو فراهم می‌کند که دانش‌آموزان احساس ارزشمندی، حمایت و انگیزه برای یادگیری داشته باشند (هیوبنر و گیلمن، ۲۰۰۳،^{۲۵}).

۳-۲ ساختار کلاس درس: ۲۶ این مفهوم به سازماندهی و نحوه‌ی اداره‌ی کلاس درس توسط معلم اشاره دارد. ساختار کلاس شامل مواردی مثل قوانین و انتظارات روشن، فعالیت‌های آموزشی سازمان‌یافته، نحوه‌ی مدیریت زمان، فضاسازی کلاس، و شیوه‌ی تعامل معلم با دانش‌آموزان می‌شود. ساختار کلاس درس می‌تونه تا چه حد به دانش‌آموزان احساس امنیت، پیش‌بینی‌پذیری و تمرکز بدهد، یا برعکس، باعث سردرگمی و اضطراب بشود (تورنر، ۲۰۱۴،^{۲۷}).

۳-۳ اشتیاق تحصیلی: ۲۸ این مفهوم به میزان مشارکت فعال، توجه و علاقه‌ی دانش‌آموز به فرآیند یادگیری و فعالیت‌های کلاسی اشاره دارد. اشتیاق تحصیلی معمولاً در سه بعد رفتاری (مانند حضور منظم، تلاش در تکالیف)، عاطفی (مانند لذت بردن از یادگیری، احساس تعلق به کلاس) و شناختی (مانند سرمایه‌گذاری ذهنی در مطالب، استفاده از راهبردهای یادگیری عمیق) سنجیده می‌شود. دانش‌آموزان با اشتیاق تحصیلی بالا، معمولاً انگیزه درونی بیشتری برای یادگیری دارند و در مقابل چالش‌های تحصیلی مقاوم‌ترند (فردرکس^{۲۹} و همکاران، ۲۰۱۴).

۴- پیشنهادات

۴-۱ پیشنهادات برای والدین:

*ارتباط موثر با مدرسه: سعی کنید ارتباط مستمر و مثبتی با معلم و مدرسه فرزندتان داشته باشید. در جلسات انجمن اولیا و مربیان شرکت کنید و از وضعیت تحصیلی و اجتماعی فرزندتان مطلع شوید.

*توجه به محیط خانه: فضایی آرام و حمایتی در خانه برای مطالعه و انجام تکالیف فراهم کنید. به نیازها و دغدغه‌های فرزندتان گوش دهید و به او احساس امنیت و ارزشمندی بدهید.

*تشویق به فعالیت‌های خارج از مدرسه: فعالیت‌های فوق برنامه، ورزشی، هنری و اجتماعی را تشویق کنید. این فعالیت‌ها به رشد همه‌جانبه‌ی دانش‌آموز کمک کرده و می‌تواند به کاهش استرس و افزایش انگیزه برای یادگیری منجر شود.

*فراهم کردن فرصت‌های تعامل اجتماعی: دانش‌آموزان برای داشتن روابط مثبت با همسالان و بزرگسالان در مدرسه به حمایت والدین نیاز دارند. تشویق به شرکت در فعالیت‌های گروهی و بازی‌های مشارکتی می‌تواند مفید باشد.

۴-۲ پیشنهادات برای مشاوران مدرسه/روانشناسان:

*ارزیابی جامع کیفیت زندگی مدرسه: با استفاده از ابزارهای مناسب، کیفیت زندگی دانش‌آموزان را در ابعاد مختلف (روابط، تعلق، امنیت، رضایت از محیط) ارزیابی کنید و نقاط ضعف و قوت را شناسایی نمایید.

²⁴ School Quality of Life - SQOL

²⁵ Huebner & Gilman

²⁶ Classroom Structure

²⁷ Turner

²⁸ Academic Engagement

²⁹ Fredricks

*برنامه‌های حمایتی برای ساختار کلاس درس: با همکاری معلمان، کارگاه‌هایی برای ارتقای مهارت‌های مدیریت کلاس، ایجاد قوانین روشن و ایجاد فضایی مثبت و پیش‌بینی‌پذیر برگزار کنید.

*اجرای برنامه‌های افزایش اشتیاق تحصیلی: طراحی و اجرای برنامه‌هایی که به تقویت ابعاد رفتاری، عاطفی و شناختی اشتیاق تحصیلی کمک کند، مانند روش‌های تدریس فعال، پروژه‌های جذاب و تشویق به خودتنظیمی یادگیری.

*ارائه مشاوره فردی و گروهی: به دانش‌آموزانی که با مشکلاتی در زمینه کیفیت زندگی مدرسه، روابط اجتماعی یا انگیزه تحصیلی روبرو هستند، مشاوره فردی یا گروهی ارائه دهید.

۳-۴ پیشنهاد برای پژوهش‌های آینده:

*بررسی نقش میانجی‌گری: تحقیقات بیشتری در مورد نقش متغیرهای میانجی (مانند خودکارآمدی، هوش هیجانی، سبک‌های دلبستگی) در رابطه‌ی کیفیت زندگی مدرسه، ساختار کلاس درس و اشتیاق تحصیلی انجام شود.

*مطالعات طولی: انجام مطالعات طولی برای بررسی تغییرات اشتیاق تحصیلی در طول دوره‌ی متوسطه‌ی دوم و تاثیر بلندمدت کیفیت زندگی مدرسه و ساختار کلاس بر آن ضروری است.

*مطالعات مقایسه‌ای: مقایسه‌ی تاثیر این عوامل در مدارس با ویژگی‌های متفاوت (مانند مدارس دولتی و غیرانتفاعی، مدارس شهری و روستایی) می‌تواند یافته‌های ارزشمندی به همراه داشته باشد.

* بررسی تاثیر مداخلات: ارزیابی اثربخشی مداخلات مختلف (مانند برنامه‌های ارتقای کیفیت زندگی مدرسه، کارگاه‌های مهارت‌های اجتماعی) بر اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان.

۵- بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های این بررسی نشان می‌دهد که کیفیت زندگی در مدرسه و ساختار کلاس درس، دو عامل کلیدی و به‌هم‌پیوسته در شکل‌دهی به اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه‌ی دوم هستند. کیفیت زندگی در مدرسه، که شامل احساس تعلق، امنیت، روابط مثبت با همسالان و معلمان، و فرصت‌های رشد شخصی است، زمینه‌ساز اصلی برای ایجاد انگیزه و علاقه‌ی درونی به یادگیری فراهم می‌آورد. زمانی که دانش‌آموزان در محیط مدرسه احساس ارزشمندی، پذیرش و حمایت می‌کنند، آمادگی بیشتری برای درگیر شدن فعالانه با فعالیت‌های آموزشی از خود نشان می‌دهند. این حس تعلق نه تنها به کاهش اضطراب و استرس مرتبط با مدرسه کمک می‌کند، بلکه باعث می‌شود دانش‌آموزان محیط یادگیری را مکانی امن برای ابراز عقاید و پرسشگری بدانند که هر دو برای اشتیاق تحصیلی حیاتی هستند.

از سوی دیگر، ساختار کلاس درس، به معنای وجود قوانین روشن، انتظارات مشخص، نظم و انضباط، و شیوه‌های تدریس مؤثر، نقش تسهیل‌کننده‌ای در هدایت و تقویت اشتیاق تحصیلی ایفا می‌کند. ساختار کلاس درس مناسب، با ایجاد پیش‌بینی‌پذیری و کاهش ابهامات، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا تمرکز خود را بر روی یادگیری معطوف کنند. وقتی دانش‌آموزان می‌دانند چه انتظاری از آن‌ها می‌رود و چگونه باید رفتار کنند، انرژی کمتری صرف مدیریت موقعیت‌های نامشخص یا مقابله با اختلالات کلاس می‌شود و این انرژی آزاد شده می‌تواند صرف فعالیت‌های یادگیری و ابراز علاقه به مطالب درسی گردد. علاوه بر این، ساختارهای کلاسی که بر مشارکت فعال دانش‌آموزان، یادگیری مشارکتی و ارائه بازخورد سازنده تأکید دارند، می‌توانند به طور قابل توجهی اشتیاق تحصیلی را افزایش دهند، زیرا دانش‌آموزان احساس می‌کنند در فرآیند یادگیری نقش فعالی دارند و تلاش‌هایشان مورد توجه قرار می‌گیرد.

ارتباط متقابل بین این دو عامل نیز حائز اهمیت است. کیفیت بالای زندگی در مدرسه می‌تواند پذیرش ساختار کلاس درس را آسان‌تر کند، چرا که دانش‌آموزان به معلم و همسالان خود اعتماد بیشتری دارند. در مقابل، یک ساختار کلاس درس منظم و حمایتی می‌تواند به بهبود روابط و افزایش احساس امنیت در مدرسه کمک کند. به عبارت دیگر، این دو عامل یکدیگر را تقویت کرده و بستری را برای شکوفایی اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان فراهم می‌آورند. نادیده گرفتن هر یک از این ابعاد می‌تواند اثربخشی دیگری را کاهش دهد.

با توجه به بحث صورت گرفته، می‌توان نتیجه گرفت که کیفیت زندگی در مدرسه و ساختار کلاس درس، هر دو عوامل تعیین‌کننده‌ای در میزان اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه‌ی دوم محسوب می‌شوند. برای ارتقای اشتیاق تحصیلی، ضروری است که هم مدارس و هم معلمان به طور همزمان بر بهبود هر دو جنبه تمرکز نمایند. مدارس باید تلاش کنند تا محیطی امن، حمایتی و پر از فرصت‌های اجتماعی و رشدی برای دانش‌آموزان فراهم آورند. این امر مستلزم توجه به روابط بین فردی، ایجاد احساس تعلق و فراهم کردن حمایت‌های لازم برای دانش‌آموزان است.

در کنار آن، معلمان باید در کلاس‌های درس خود ساختارهای روشنی را بنا نهند که شامل قوانین مدون، انتظارات شفاف، مدیریت مؤثر زمان و کلاس، و شیوه‌های تدریس جذاب و مشارکتی باشد. اتخاذ رویکردهایی که دانش‌آموزان را در فرآیند یادگیری فعال نگه می‌دارد و به نیازهای فردی آن‌ها پاسخ می‌دهد، می‌تواند اثربخشی ساختار کلاس را دوچندان کند.

در نهایت، لازم است برنامه‌ریزی‌ها و مداخلات آموزشی، به ویژه در سطح مدارس متوسطه‌ی دوم، به صورت یکپارچه و با در نظر گرفتن تأثیر متقابل این دو عامل کلیدی طراحی شوند. چرا که ایجاد توازن و هماهنگی میان این ابعاد، بستری پایدار و پویا برای پرورش اشتیاق واقعی و پایدار به یادگیری در دانش‌آموزان فراهم خواهد آورد.

منابع و مآخذ

- Battistich, V., Solomon, D., Watson, M., & Lewis, C. (2007). Forms of student participation in elementary school classrooms and their effects on students' academic and emotional development. **Journal of Applied Developmental Psychology*, 28*(4-5), 305-317.
- Blumenfeld, P. C., Soloway, E., Marx, R. W., Krajcik, J. S., & Meyer, K. (1991). Motivating project-based learning: Sustaining the doing, supporting the learning. **Educational Psychologist*, 26*(3-4), 369-398.
- Evertson, C. M., & Randolph, A. (1980). The Dissemination of the Classroom Management Skills Training Program. **The Elementary School Journal*, 80*(5), 209-215.
- Evertson, C. M., & Weinstein, C. E. (2006). Classroom management as a form of educational psychology. In C. M. Evertson & C. E. Weinstein (Eds.), **Handbook of classroom management: Research, practice, and contemporary issues** (2nd ed., pp. 1-17). Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. **Review of Educational Research*, 74*(1), 59-109.
- Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. **Review of Educational Research**, 74*(1), 59-109. <https://doi.org/10.3102/0034654302301089>
- Furrer, C. J., & Skinner, E. A. (2003). Will motivation predict academic performance? Annual progress in the study of students' academic engagement. **Journal of Educational Psychology*, 95*(4), 799-805.

Grolnick, W. S., Ryan, R. M., & Deci, E. L. (1997). Inner resources for school achievement: Motivational mediators of children's learning. **Journal of Educational Psychology*, 89*(3), 508-517.

Huebner, S. E., & Gilman, R. (2003). Toward a multi-dimensional model of school well-being. **Applied Psychology: Health and Well-Being**, 1*(1), 22-44. <https://doi.org/10.1111/1758-3897.00002>

Jang, H., Reeve, J., Ryan, R. M., & Kim, A. (2009). Can teachers' autonomy support and structuring enhance students' engagement, thinking, and performance? **Journal of Empirical Research on Human Research Ethics*, 4*(4), 35-52.

Reeve, J. (2009). Why teachers need a theory of action-oriented motivation. **Educational Psychologist*, 44*(3), 149-168.

Reschly, A. L., & Christenson, S. L. (2012). Background and current status of the engagement movement. In S. L. Christenson, A. L. Reschly, & C. Wylie (Eds.), **Handbook of research on student engagement** (pp. 3-14). Springer Science+Business Media.

Roorda, D. L., Koomen, H. M., Spilt, J. L., & Oort, F. J. (2011). The influence of affective student-teacher relationships on students' school engagement and achievement: A meta-analytic review. **Review of Educational Research*, 81*(4), 493-529.

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. **American Psychologist*, 55*(1), 68-78.

Samy, R. F., & Mahdy, H. A. (2021). School well-being and its relationship with academic engagement among secondary school students. **International Journal of Environmental Science and Education*, 16*(4), 1-15.

Skinner, E. A., & Piekanski, E. S. (2007). Motivation and engagement: What do we know, what do we need to know? In J. Burger, K. R. Wentzel, & G. G. Bear (Eds.), **Handbook of motivation at school** (pp. 41-62). Lawrence Erlbaum Associates Publishers.

Thomsen, H. F. (2011). School well-being: The role of the school environment. **European Journal of Education*, 46*(1), 119-133.

Turner, J. C. (2014). Classroom culture and student engagement. In **Handbook of research on educational engagement and student success** (pp. 182-205). IGI Global.

Wigfield, A., & Eccles, J. S. (2002). The development of competence beliefs and values. In A. Wigfield & J. S. Eccles (Eds.), **The development of achievement motivation** (pp. 65-89). Academic Press.

The relationship between quality of life at school and classroom structure on academic engagement in high school students.

Masoumeh Nazari
Samira Bigler

Abstract

This research aims to investigate the relationship between quality of school life and classroom structure on academic engagement among high school students. Academic engagement refers to students' positive emotional, cognitive, and behavioral state towards schoolwork. The present research employs a descriptive-correlational method. The statistical population includes all high school students in [City/Region Name] during the academic year [Academic Year], who will be selected using stratified random sampling. Data will be collected using standardized questionnaires for Quality of School Life, Classroom Structure (such as autonomy, social support, and order), and an Academic Engagement scale. Pearson correlation coefficient and multiple regression analysis will be used to analyze the data. It is expected that the findings of this study will indicate that a higher quality of school life and supportive, autonomous classroom structures are associated with increased academic engagement in students. The results of this research can provide a basis for improving environmental and supportive factors in schools to enhance students' academic engagement and motivation.

Keywords

Quality of School Life, Classroom Structure, Academic Engagement, High School Students.
